

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Netwerksubsidies: een onderzoek naar de wijze waarop samenwerking in subsidierelaties binnen het bestuursrecht kan worden vormgegeven
Jongkind, D.K.

Citation

Jongkind, D. K. (2025, April 8). *Netwerksubsidies: een onderzoek naar de wijze waarop samenwerking in subsidierelaties binnen het bestuursrecht kan worden vormgegeven*. Wolters Kluwer, Deventer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4210743>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4210743>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Literatuur

Algemene Rekenkamer 2012

Algemene Rekenkamer, *Leren van subsidie-evaluaties, Kamerstukken II 2011/12, 33 034, 2011*

Van Baalen 1994

A. van Baalen, *HIDDEN MASCULINITY, Max Weber's historical sociology of bureaucracy* (diss. University of Amsterdam), 1994

Bangma, Dieperink & Kortmann 2003

C.H. Bangma, M.A.M. Dieperink & C.N.J. Kortmann, *De vijfde tranche* (Jonge VAR-reeks 1), Den Haag: Boom juridisch 2003

Barendrecht, Van Beek & Muller 2017

M. Barendrecht, K. van Beek & S. Muller, *Menselijk en rechtvaardig. Is de rechtstaat er voor de burger?*, Den Haag: HiiL 2017

Barkhuysen e.a. 2019

T. Barkhuysen e.a. (red.), *25 jaar Awb. In eenheid en verscheidenheid. Bundel ter gelegenheid van het congres te Den Haag op 8 februari 2019, georganiseerd door Radboud Universiteit, Universiteit Leiden en Rijksuniversiteit Groningen*, Deventer: Wolters Kluwer 2019

Barkhuysen 2020

T. Barkhuysen, 'De Wet maatschappelijke ondersteuning als proeftuin voor integrale geschilbeslechting in het bestuursrecht', *NJB* 2020/489, p. 527

Van den Berge 2018a

L. van den Berge, 'Van government naar governance: besturen onder de radar van het bestuursrecht', *NTB* 2018/40, p. 220-222

Van den Berge 2018b

L. van den Berge, 'Gouvernementaliteit en rechtsbescherming. Groninger gas, sociaal domein en de ongrijpbare overheid', *NJB* 2018/820, p. 1186-1190

Van den Berge 2018c

L. van den Berge, 'Recht en onverantwoordelijkheid: Groninger gas en het panopticon van de moderne netwerksamenleving', *AA* 2018/358, p. 358-360

Van den Berge 2018d

L. van den Berge, 'Bestuursrecht in de netwerksamenleving. Waarom de rechtsmacht van de bestuursrechter een materiële grondslag behoeft', *THEMIS* 2018, afl. 4, p. 124-136

Van den Berge 2019

L. van den Berge, 'Macht en tegenmacht in de netwerksamenleving. Drie uitdagingen voor het bestuursrecht van de toekomst', in: T. Barkhuysen e.a. (red.), *25 jaar Awb. In eenheid en verscheidenheid*, Deventer: Wolters Kluwer 2019, p. 3-12

- Van den Berge 2020a
L. van den Berge, 'Responsief bestuursrecht', in: L. van den Berge e.a., *Maatwerk in het bestuursrecht (preadvies VAR)*, Den Haag: BJu 2020, p. 7-61
- Van den Berge 2020b
L. van den Berge, 'Bijdrage Nawoord 'Niets is zo praktisch als een goede theorie': pleidooi voor een multidimensionale bestuursrechtswetenschap', *NTB* 2020/132, p. 301-306
- Van Berlo 2012
D. van Berlo, *Wij, de overheid. Cocreatie in de netwerksamenleving*, Programma Ambtenaar 2.0, 2012
- BMC 2016
BMC advies, *Onderzoek naar de deelname van private partijen aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden*, Den Haag: Ministerie BZK 2016
- Boogers, Denters, & Sanders 2015
M. Boogers, S.A.H. Denters & M. Sanders, *Effecten van regionaal bestuur: quick scan van de effectiviteit en democratische kwaliteit van regionaal bestuur*, University of Twente 2015
- Boonstra e.a. 2021
F.G. Boonstra e.a., *Stelselvernieuwing in uitvoering; Tussenevaluatie van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer*, Wageningen, Wageningen Environmental Research 2021, Rapport 3066
- Bots 2004
A.M.M.M. Bots, 'Het zorgvuldigheidsbeginsel en advisering', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *In beginsel. Over aard, inhoud en samenhang van rechtsbeginselen in het bestuursrecht*, Deventer: Kluwer 2004, p. 141-166
- Van den Brink 2012
J.E. van den Brink, *De uitvoering van Europese subsidieregelingen in Nederland*, Deventer: Kluwer 2012
- Van den Brink & Jacobs 2021
J.E. van den Brink & M.J. Jacobs, 'De beschikkingvervangende subsidieovereenkomst: alive and kicking in de schemerzone van de Awb', in: L.W. Verboeket e.a. (red.), *Bestuursrecht in het echt. Vriendenbundel voor prof. mr. drs. Willemien den Ouden*, Deventer: Wolters Kluwer 2021
- Van den Brink, Jongkind & Van Waarde 2022
J.E. van den Brink, D.K. Jongkind & V.A. van Waarde, 'De privaatrechtelijk vormgegeven ROM's als doorgeefluik van publiek geld. De Wgr als publiekrechtelijk alternatief?', *JBplus* 2022/11, p. 171-195
- Van den Brink & Den Ouden 2016
J.E. van den Brink & W. den Ouden, 'De subsidie nieuwe stijl: publiek geld verplicht?', *NJB* 2016/2000, afl. 39, p. 2888-2897
- Van den Brink & Den Ouden 2019
J.E. van den Brink & W. den Ouden, 'Van regel naar uitzondering. Over hoe de Algemene wet bestuursrecht veel 'subsidierelaties' niet of nauwelijks normeert', in: T. Barkhuysen e.a., *25 jaar Awb. In eenheid en verscheidenheid*, Deventer: Wolters Kluwer 2019, p. 213-223

- Brinkmann 2014
S. Brinkmann, 'Unstructured and Semi-Structured Interviewing', in: P. Leavy (ed.), *The Oxford Handbook of Qualitative Research*, Oxford: Oxford University Press 2014, p. 277-299
- Broeksteeg 2021
J.L.W. Broeksteeg, *Gemeenterecht (Handboeken staats- en bestuursrecht)*, Deventer: Wolters Kluwer 2021
- Bryman 2016
A. Bryman, *Social Research Methods*, Oxford: Oxford University Press 2016
- BZK 2023
Ministerie van BZK, *Privaatrechtelijke samenwerking door decentrale overheden. Handreiking voor decentrale volksvertegenwoordigers*, februari 2023
- Castells 2010
M. Castells, *The Rise of The Network Society (second edition)*, Oxford UK: John Wiley and Sons Ltd 2010
- Damen 1987
L.J.A. Damen, *Ongeregeld en ondoorzichtig bestuur* (diss. Groningen 1987), Deventer: Kluwer 1987
- Davies 2011
J.S. Davies, *Challenging Governance Theory. From Networks to Hegemony*, Cambridge: Polity Press 2011
- Dijstelbloem & Holtslag 2015
H. Dijstelbloem & J.W. Holtslag, 'De veranderende architectuur van het bestuur', in: H. Dijstelbloem e.a. (red.), *Het gezicht van de publieke zaak. Het openbaar bestuur onder ogen* (WRR Verkenningen 23), Amsterdam: Amsterdam University Press 2010, p. 15-54
- Doeschot 1987
R.G.P. Doeschot, *Intergemeentelijke samenwerking: een onderzoek naar invoeringsproblemen van de herziene Wet Gemeenschappelijke Regelingen*, Deventer: Kluwer 1987
- Doornhof & Hofman 2022
H. Doornhof & A.H.J. Hofman, 'De herontdekking van de Wet gemeenschappelijke regelingen', *Gst.* 2022/2, p. 2-8
- Drahmann 2015
A. Drahmann, *Transparante en eerlijke verdeling van schaarse besluiten: een onderzoek naar de toegevoegde waarde van een transparantieplichting bij de verdeling van schaarse besluiten in het Nederlandse bestuursrecht* (diss. Universiteit Leiden), Deventer: Kluwer 2015
- Drahmann & Jongkind 2021
A. Drahmann & D.K. Jongkind, 'Aan tafel! De subsidietafel in de netwerksamenleving. Een eerste verkennend onderzoek', in: L.W. Verboeket e.a. (red.), *Bestuursrecht in het echt: Vriendenbundel voor prof. mr. drs. Willemien den Ouden*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, p. 87-107

Dunleavy 2006

P. Dunleavy e.a., 'New Public Management Is Dead—Long Live Digital-Era Governance', *Journal of Public Administration Research and Theory* 2006, afl. 3, p. 467–494

Van der Ende 2023

T. van der Ende, 'Omstreden 'subsidietafels' nu echt voorbij: aanvragen weer rechtstreeks naar gemeente', <https://schie.nu/>, 26 juni 2023

Europese Rekenkamer 2010

Europese Rekenkamer, *Toepassing van de LEADER-aanpak op de plattelandsontwikkeling*, speciaal verslag nr. 5, 2010

Europese Rekenkamer 2022

Europese Rekenkamer, *Leader en vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling – Plaatselijke betrokkenheid bevordert, maar extra voordelen nog altijd onvoldoende aangetoond*, speciaal verslag nr. 10, 2022

Goossens & Van den Berge 2018

J. Goossens & L. van den Berge, 'Responsief bestuursrecht in de veranderende publieke ruimte', *NTB* 2018/28, p. 179-184

De Greef 2008

R.J.M.H. de Greef, 'De gemeenschappelijke regeling: onbegrepen, onbekend en onbemind! Enige orde in de chaos die Wet gemeenschappelijke regelingen heet', *Gst.* 2008, 107

De Greef 2009

R.J.M.H. de Greef, 'De veiligheidsregio's: verlengd lokaal bestuur of toch functioneel bestuur?', *Gst.* 2009, 97

De Greef 2010

R.J.M.H. de Greef, *Samenwerking tussen decentrale overheden. Een nadere analyse van samenwerking op grond van gemeenschappelijke regelingen*, Berenschot & Ministerie BZK 2010

De Greef 2012

R.J.M.H. de Greef, 'Over centrumgemeenten, centrumconstructies en centrumregelingen. De publiekrechtelijke centrum(gemeente)constructie van art. 8 lid 3 WGR onder de loep genomen', *Gst.* 2012/95

De Greef 2013a

R.J.M.H. de Greef, 'De Wet gemeenschappelijke regelingen en de dualisering van het gemeente- en provinciebestuur. De wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en aanverwante regelgeving onder de loep genomen – deel 1', *Gst.* 2013/110

De Greef 2013b

R.J.M.H. de Greef, 'De bedrijfsvoeringsorganisatie in de Wet gemeenschappelijke regelingen: een nieuwe vorm van samenwerking? De wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en aanverwante regelgeving onder de loep genomen – deel 2', *Gst.* 2013/125

De Greef e.a. 2015

R.J.M.H. de Greef e.a., *Intergemeentelijke samenwerking toegepast. Handreiking voor toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen*, VNG/BZK: Den Haag 2015

- De Greef 2019a
R.J.M.H. de Greef, 'Een vrije keuze tussen delegatie en mandaat bij intergemeentelijke samenwerking?', *JBplus* 2019/4
- De Greef 2019b
R.J.M.H. de Greef, 'Versterking van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen', *TvCR* 2019/24
- De Greef 2020
R.J.M.H. de Greef, *T&C GPW, commentaar op art. 8 WGR*, Deventer: Wolters Kluwer 2020
- De Greef 2021
R.J.M.H. de Greef, 'Stichting Cultuur Eindhoven: het gesloten stelsel van de Gemeentewet revisited. Over het bevoegdheidsstelsel van de Gemeentewet in relatie tot de Grondwet en de Algemene wet bestuursrecht', *JBplus* 2021, afl. 2
- De Greef 2022
R. de Greef, *Handreiking Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen?*, VNG 2022
- De Greef, Huntjens & Theissen 2010
R.J.M.H. de Greef, L.C.L. Huntjens & F.H.T. Theissen, 'De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen en antidiscriminatiebureaus', *Gst.* 2010, 25
- De Greef, Jak & Nehmelman 2015
R.J.M.H. de Greef, N. Jak & R. Nehmelman, 'Bestuurlijke organisatie', *NTB* 2015/10, p. 75-86
- De Greef, Jak & Nehmelman 2016
R.J.M.H. de Greef, N. Jak & R. Nehmelman, 'Bestuurlijke organisatie', *NTB* 2016/41, p. 291-306
- De Greef, Jak & Timmermans 2020
R.J.M.H. de Greef, N. Jak & L.J.M. Timmermans, 'Bestuurlijke organisatie', *NTB* 2020/212, p. 538-554
- De Greef, Zijlstra & Theissen 2015
R.J.M.H. de Greef, S.E. Zijlstra & F.H.K. Theissen, *Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden. Afwegingskader voor de keuze tussen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vormgeving*, Den Haag: Ministerie van BZK 2015
- Hardy 2009
E.M.J. Hardy, 'De Cultuurnota 2005-2008: subsidieprocedure, deskundigenadviesring en rechtsbescherming', *JBplus* 2009/6
- Hardy 2022a
E.M.J. Hardy, 'De kunst van het verdelen. Over mededinging en transparantie bij de verdeling van schaarse (tender)subsidies', *NTB* 2022/71, p. 136-147
- Hardy 2022b
E.M.J. Hardy, 'De kunst van het adviseren. Over deskundigenadviesring en vergewisplicht bij de voorbereiding van (cultuur)subsidiebesluiten', *JBplus* 2022/1, p. 3-25
- Haspels & Douma 1951
J.C. Haspels & H.H. Douma, *Wet gemeenschappelijke regelingen, toegelicht voor de praktijk*, IJmuiden: Vermande Zonen Uitgevers 1951

- Hendriks 2018
G. Hendriks, 'Aan tafel in Breda: samen leren, samen sturen', *Sociaal Bestek* 2018, 80 (2-3), p. 56-58
- Hood 1991
C.C. Hood, 'A public management for all seasons', *Public Administration* 1991, 69(1), p. 3-19
- Hood & Jackson 1991
C.C. Hood & M.W. Jackson, 'The New Public Management: a recipe for disaster', *Canberra Bulletin of Public Administration* 1991, no. 64, p. 16-24
- Hoogendijk-Deutsch 1978
S.V. Hoogendijk-Deutsch, *Advisering in het bestuursrecht* (preadvies VAR), Alphen aan den Rijn: Samsom H.D. Tjeenk Willink 1978
- Huisman 2012
P.J. Huisman, *De bevoegdhedenovereenkomst: De overeenkomst over het gebruik van een publiekrechtelijke bevoegdheid* (diss. VU), Den Haag: BJu 2012
- Huisman & Van Ommeren 2019
P.J. Huisman & F.J. van Ommeren, *Hoofdstukken van privaatrechtelijk overheidshandelen. Publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtspersonen op de grens van publiek- en privaatrecht*, Deventer: Kluwer 2019
- Jacobs & Den Ouden 2011
M.J. Jacobs & W. den Ouden, 'Eerlijk zullen wij alles delen.: Ontwikkelingen in de jurisprudentie over de verdeling van de subsidiepot', *JBplus* 2011, 13(1), p. 35-58
- Jacobs & Den Ouden 2014
M.J. Jacobs & W. den Ouden, 'Wat was, werd en wordt belangrijk in het algemene subsidierecht?', *NALL* 2014
- Jak 2019
N. Jak, 'Semipublieke instellingen en de Algemene wet bestuursrecht', in: T. Barkhuysen e.a., *25 jaar Awb. In eenheid en verscheidenheid*, Deventer: Wolters Kluwer 2019, p. 101-112
- Jongkind 2022a
D.K. Jongkind, 'Subsidiëren met de Wgr: de koninklijke weg?', *Gst.* 2022/10, p. 52-62
- Jongkind 2022b
D.K. Jongkind, 'Subsidiëren met de Wgr: ervaringen in de praktijk', *Gst.* 2022/19, p. 106-115
- Jongkind 2022c
D.K. Jongkind, 'De subsidietafel', *Gst.* 2022/85, p. 437-447
- Jongkind & Bakkum 2020
D.K. Jongkind & M.H.A. Bakkum, 'De positie van de penvoerder in netwerksubsidies', *NTB* 2020/258, p. 649-661
- Jongkind & Van den Brink 2024
D.K. Jongkind & J.E. van den Brink, 'Lessen uit de subsidiëring van samenwerkingsverbanden op grond van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB)', *NTB* 2024/94, p. 130-143

- Jongkind, Drahmman & Den Ouden 2020
D.K. Jongkind, A. Drahmman & W. den Ouden, 'Rechtsbescherming in de doe-democratie. Een analyse van de wijze waarop wijkbudgetten in de praktijk worden vormgegeven', *Gst.* 2020/55, p. 287-297
- Kickert, Klijn & Koppenjan 1997
W.J.M. Kickert, E.H. Klijn & J.F.M. Koppenjan, *Managing complex networks. Strategies for the public sector*, London: Sage 1997
- Klein Haarhuis e.a. 2024
C. Klein Haarhuis e.a., *Evaluatie Uniform Subsidiekader (USK). Werking van de aanwijzingen voor subsidieverstrekking in de praktijk*, Sira Consulting 2024
- Klijn & Koppenjan 2016
E.H. Klijn & J.F.M. Koppenjan, *Governance networks in the public sector*, London: Routledge 2016
- Konijnenbelt 2023
W. Konijnenbelt, *100 Ideeën voor de gemeentelijke regelgever* (4^e dr. 2023), Den Haag: VNG 2023
- Koppenjan & Dicke 2019
J.F.M. Koppenjan & W. Dicke, 'De blik naar buiten: bestuurlijke verbouwingen in het buitenland', *Bestuurskunde* 2019, (28) 1, p. 3-15
- Koppenjan & Klijn 2004
J.F.M. Koppenjan & E.H. Klijn, *Managing Uncertainties in Networks*, London: Routledge 2004
- Kummeling 1988
H.R.B.M. Kummeling, *Advisering in het publiekrecht* (diss. Nijmegen), Den Haag: Sdu 1988
- Laan 2011
O. Laan 'Samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen', *Vastgoedrecht* 2011-3
- Lamers & Zoethout 2017
A.H. Lamers & C.M. Zoethout (red.), *De netwerksamenleving vanuit juridisch perspectief (tweede editie)*, Zutphen: Uitgeverij Paris B.V. 2017
- Marcelis 2023
Hanneke Marcelis, 'De thematafels verdwijnen, maar Breda blijft inzetten op samenwerking', <http://bredavandaag.nl>, 24 maart 2023
- Marseille 2020
A.T. Marseille, 'Resultaatgericht indiceren en integrale geschilbeslechting in de Wmo: meer en beter?', *NTB* 2020/71, p. 177-180
- Meuleman 2018
L. Meuleman, *Metagovernance for Sustainability: A Framework for Implementing the Sustainable Development Goals*, London: Routledge 2018
- Ministerie van BZK 2013
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, *De Doe-democratie, Kabinetsnota ter stimulering van een vitale samenleving*, Bijlage bij Kamerstukken II 2012/13, 33400-VII nr. 79

Mommse 1974

W.J. Mommse, *The age of bureaucracy: perspectives on the political sociology of Max Weber*, Oxford: Blackwell 1930-2004. cop. 1974

Morshuis 2022

R. Morshuis, 'Gedeeld opdrachtgeverschap in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden', *Bestuurswetenschappen* 2022 (76), afl. 4, p. 6-26

Nationale ombudsman 2017

Nationale ombudsman, *Buitenspel gezet? Een onderzoek naar de spaak gelopen uitvoering van een subsidieprogramma*, 2017/031

Nederhand 2019

J. Nederhand, *The Governance of Self-Organization. Analyzing the governance relationship between municipalities and community-based collectives* (diss. Erasmus University Rotterdam), 2019

Nederhand e.a. 2019

J. Nederhand, E.H. Klijn, M. van der Steen & M. van Twist, The governance of self-organization: Which governance strategy do policy officials and citizens prefer?, *Policy Sciences* (2019) 52, p. 233-253

Nicolaï 1981

P. Nicolaï, 'Advisering in het bestuursrecht', *RM Themis* 1981

Osborne 2006

S.P. Osborne, 'The New Public Governance?', *Public Management Review* 2006, Vol. 8 No. 3 p. 377-378

Osborne & Gaebler 1992

D. Osborne & T. Gaebler, *Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector*, New York: Addison-Wesley 1992

Osborne, Radnor & Nasi 2013

S. P. Osborne, Z. Radnor & G. Nasi, 'A New Theory for Public Service Management? Toward a (Public) Service-Dominant approach', *American Review of Public Administration* 2013, 43(2) p. 135-158

Den Ouden 2016

W. den Ouden, 'Het coöperatieve bestuursorgaan', *NTB* 2016/52, p. 387-392

Den Ouden 2018

W. den Ouden, 'Wel betalen, niet bepalen: de subsidiëring van burgerinitiatieven', in: R. de Lange, J. Goossens & N.S. Efthymiou (red.), *Democratie: nieuwe ontwikkelingen. Publicaties van de Staatsrechtkring. Staatsrechtconferenties nr. 2018*, Oisterwijk: Wolf Legal Publishers 2018, p. 131-162

Den Ouden, Boogaard & Driessen 2019

W. den Ouden, G. Boogaard & E.M.M.A. Driessen, *Right to Challenge. Een studie naar de mogelijkheden voor aan algemene regeling voor het 'Right to Challenge' en andere burgerinitiatieven in Nederland [eindrapport]*, Leiden: Universiteit Leiden 2019

Den Ouden e.a. 2013

W. den Ouden e.a., *De bestuursrechtelijke geldschuldenregeling. Titel 4.4 Awb geëvalueerd*, WODC, Ministerie van Veiligheid & Justitie, 2013

- Den Ouden, Jacobs & Van den Brink 2021
W. den Ouden, M.J. Jacobs & J.E. van den Brink, *Subsidierecht (Mastermonografieën staats- en bestuursrecht)*, Deventer: Kluwer 2021
- Parlevliet, Knook & Boudesteijn 2022
W.H.E. Parlevliet, A.D.L. Knook & M.J.E. Boudesteijn, 'Gelijke kansen bieden bij gronduitgifte door de overheid', *BR* 2022/25, p. 147-152
- Pellegrom & Drahmman 2021
B.J.A. Pellegrom & A. Drahmman, 'Eerlijk zullen we alles (ver)delen. Kan een meervoudig onderhandse procedure een relevante verdeelmethode zijn voor de verdeling van schaarse vergunningen?', *Gst.* 2021/65, p. 366-367
- Peters 2015
Hans Peters, 'De publieke-taakjurisprudentie geijkt', *NTB* 2015/23, p. 172-181
- Peters e.a. 2022
K. Peters e.a., *Regionale samenwerking een gemeenteraden. Een samenvattend onderzoek naar de legitimiteit, effectiviteit en doelmatigheid van regionale samenwerkingsverbanden*, BZK, Stichting Decentraalbestuur.nl 2022
- Peters & Pierre 1998
B.G. Peters & J. Pierre, 'Governance without government? Rethinking public administration', *Journal of public administration research and theory*, 1998, vol. 8. No. 2
- Pfiffner 2004
J.P. Pfiffner, 'Traditional Public Administration versus The New Public Management: Accountability versus Efficiency', in: A. Benz, H. Siedentopf & K.P. Sommerman, *Institutionenbildung in Regierung und Verwaltung: Festschrift für Klaus König*, Berlin, Germany: Duncker & Humboldt, 2004, p. 443-454
- Raco 2013
M. Raco, *State-led Privatisation and the Demise of the Democratic State*, Londen: Routledge 2013
- Rfv 2014
Raad voor de financiële verhoudingen, *Tussen betalen en bepalen. Publieke bekostiging van maatschappelijk initiatief*, Rapport 2014
- Van Rijn van Alkemade 2012
J.M.J. van Rijn van Alkemade, 'Rechtsbescherming bij de verdeling van schaarse publieke rechten. Lessen uit de zero base-casus', *NTB* 2012/2, afl. 1, p. 3-13
- ROB 2012
Raad voor het Openbaar Bestuur, *Loslaten in vertrouwen. Naar een nieuwe verhouding tussen overheid, markt én samenleving*, Den Haag 2012
- ROB 2021
Raad voor het Openbaar Bestuur, *Rol nemen, ruimte geven. Advies over de rol van het Rijk bij interbestuurlijke samenwerking*, Den Haag 2021
- Schapendonk 2019a
N. Schapendonk, 'Thematafels' Breda: de irritatie groeit', *BN DeStem*, 5 februari 2019

- Schapendonk 2019b
N. Schapendonk, 'Rechter maakt gehakt van subsidiebeleid Breda', *BN DeStem*, 1 juni 2019
- Scheltema 2014
M.W. Scheltema, 'Bestuursrecht van de toekomst en "ontstatelijking": nieuwe perspectieven?', *NTB* 2014/29, afl. 8
- Scheltema 2018
M. Scheltema, 'Advies integrale geschilbeslechting in het sociaal domein', *NTB* 2018/3, p. 4-7
- Scheltema & Scheltema 2013
M.W. Scheltema & M. Scheltema, *Gemeenschappelijk recht. Wisselwerking tussen publiek- en privaatrecht (Handboeken staats- en bestuursrecht)*, Deventer: Kluwer 2013
- Scherpenisse & Van der Steen 2018
J. Scherpenisse & M. van der Steen, *Gepast geregeld. Tijdig financieren in netwerken*, Den Haag: NSOB 2018
- Schieonline 2022
Wethouder over subsidiestop Frankeland: 'Kan me helemaal vinden in kritiek Samen Schiedam', <https://schie.nu/>, 21 september 2022
- Schlössels & Zijlstra 2017
R.J.N. Schlössels & S.E. Zijlstra, *Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat. 1. Grondslagen, begrippen, normering, organisatie, wetgeving, uitvoering, handhaving (Handboeken staats- en bestuursrecht)*, Deventer: Wolters Kluwer 2017
- Schueler 2011
B.J. Schueler, 'Bestuursrechtelijke beslechting van geschillen over de verdeling van schaarse publieke rechten', in: F.J. van Ommeren, W. den Ouden & C.J. Wolswinkel (red.), *Schaarse publieke rechten*, Den Haag: BJu 2011, p. 365-379
- Schuurmans 2023
Y.E. Schuurmans, 'Toegang tot het bestuursrecht', *NTB* 2023/78, p. 140-146
- Serpa & Ferreira 2019
S. Serpa & C.M. Ferreira, 'The Concept of Bureaucracy by Max Weber', *International Journal of Social Science Studies*, 2019, Vol. 7, No. 2, p. 12-18
- Sørensen & Torfing 2008
E. Sørensen & J. Torfing, 'The Second Generation of Governance Network Theory and Beyond', in: E. Sørensen & J. Torfing, *Theories of democratic network governance*, Basingstoke: Palgrave Macmillan 2008
- Van der Steen 2020
M. van der Steen, 'De autoriteit en het netwerk: over macht, gezag en positie in een wereld van verdeeld vermogen', in: M. Ferwerda e.a. (red.), *Jubileumboek 30 jaar NSOB: de politiek, netwerken en het politieke*, Den Haag: NSOB 2020, p. 121-135
- Van der Steen 2021
M. van der Steen, 'Overheidssturing in de coronacrisis: perspectieven, praktijken en dilemma's', in: J.P. Loof e.a., *Bestuursrecht in crisistijd (VAR-reeks 166)*, Den Haag: BJu 2021, p. 339-392
- Van der Steen, Scherpenisse & Van Twist 2015
M. van der Steen, J. Scherpenisse & M. van Twist, *Sedimentatie in sturing. Systeem brengen in netwerkend werken door meervoudig organiseren*, Den Haag: NSOB 2015

- Timmermans & Ackermans-Wijn 1999
L.J.M. Timmermans & J.C.E. Ackermans-Wijn, 'Privatisering op decentraal en centraal niveau(I)', *Gst.* 1999-7098
- Traag 1993
J.M.E. Traag, *Intergemeentelijke samenwerking. Democratie of verlengd lokaal bestuur?* (diss. University of Twente), Enschede: University of Twente 1993
- Traag & De Wit 2016
J.M.E. Traag & J. de Wit, Rapport BZK getiteld: *Onderzoek naar de deelname van private partijen aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden* (BMC advies), 2016
- VAR 2023
VAR-rapport, *Verbreding van bestuursrechtspraak. Noodzaak en consequenties van een groeimodel voor bestuursrechtelijke rechtsbescherming* (VAR-reeks 171), Den Haag: BJu 2023
- Vellekoop e.a. 2020
R. Vellekoop e.a., *Knelpunten en oplossingsrichtingen in de Gemeentewet, Provinciewet en Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Inzichten o.b.v. documentstudie, interviews en regiobijeenkomsten*, rapportage Berenschot 31 maart 2020
- Vennmanns 2023
T. Vennmanns, 'De afnemende populariteit van civiele rechtspraak', *NJB* 2023/1555, p. 1806-1813
- Verheij 2021
L. Verheij, 'Burgerparticipatie: bindmiddel of splijtzwam?', in: L.W. Verboeket e.a. (red.), *Bestuursrecht in het echt. Vriendenbundel voor prof. mr. drs. Willemien den Ouden*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, p. 495-510
- VNG 2009
VNG, *Subsidie zonder moeite, Model Algemene Subsidie Verordening*, 2009
- Voorberg en Van Meerkerk 2019
W. Voorberg en I. van Meerkerk, 'Co-production with Citizens: Demarcating the Mode of Collaboration by Looking 'from outside in'', in: A. Kekez, M. Howlett and M. Ramesh (red.), *Collaboration in Public Service Delivery. Promise and Pitfalls*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing 2019
- Vranken & Snel 2019
J.B.M. Vranken & M.V.R. Snel, 'De civiele rechter in Nederland op de schopstoel', *NJB* 2019/687, p. 858-866
- De Waard 2016
P. de Waard, 'Dreigen weer melkplas en boterberg?', *De Volkskrant*, 15 april 2016
- Waters & Waters 2015
T. Waters & D. Waters, *Weber's Rationalism and Modern Society: New Translations on Politics, Bureaucracy, and Social Stratification*, edited and Translated by Tony Waters and Dagmar Waters, Palgrave MacMillan 2015
- Weber 2009
M. Weber, *The Theory of Social and Economic Organization*, New York: Simon and Schuster 2009

Webley 2010

L. Webley, 'Qualitative approaches to empirical legal research', in: P. Cane & H.M. Kritzer (eds.), *The Oxford Handbook of Empirical Legal Research*, Oxford University Press 2010, p. 926-950

Weston e.a. 2001

C. Weston e.a., 'Analyzing Interview Data: The Development and Evolution of a Coding System', *Qualitative Sociology* 2001 (24), p. 381-400

Westra & Den Ouden 2001

K.M. Westra & W. den Ouden, *Algemeen bestuursrecht 2001: Subsidies*, Den Haag: Boom juridisch 2001

Wolswinkel 2017

C.J. Wolswinkel, 'Volwassen verdelingsrecht? Rechtsontwikkeling en rechtseenheid bij de verdeling van schaarse vergunningen', *JBplus* 2017/1

Wolswinkel 2024

C.J. Wolswinkel, 'Zeven jaar na Vlaardingen: is de cirkel van het verdelingsrecht rond?', *JBplus* 2024/1

WRR 2000

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Het borgen van publiek belang*, Den Haag: Sdu 2000

WRR 2012

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Publieke zaken in de marktsamenleving*, Amsterdam: Amsterdam University Press 2012

WRR 2013

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Naar een lerende economie. Investeren in het verdienvermogen van Nederland*, Den Haag 2013

Zijlstra 2018

S.E. Zijlstra, 'De toekomst van het bestuursrecht: ontstatelijking?', *NTB* 2018/54, p. 312-218

Zijlstra 2023

S.E. Zijlstra, 'Rechtsbescherming: hoe regel je dat (niet)? De bijzondere wet en het systeem van rechtsingang en bestuursprocesrecht van de Awb', *NTB* 2023/77, p. 131-139

Zijlstra, Peters & Van der Ploeg 2006

S.E. Zijlstra, J.A.F. Peters & T.J. van der Ploeg, *Samenwerking door en met de overheid in privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtsvormen*, Ministerie BZK 2006

Kamerstukken

- *Kamerstukken II* 1980/81, 16538, nr. 3
- *Kamerstukken II* 1984/85, 17817, nr. 16-21
- *Kamerstukken II* 1985/86, 19403, nr. 3
- *Kamerstukken II* 1987/88, 19623
- *Kamerstukken II* 1988/89, 21080, nr. 2
- *Kamerstukken II* 1988/89, 21221, nr. 3
- *Kamerstukken II* 1988/89, 19403, nr. 10
- *Kamerstukken II* 1989/90, 21300 XVI, nr. 25
- *Kamerstukken II* 1991/92, 22495, nr. 3
- *Kamerstukken II* 1991/92, 22150, nr. 5
- *Kamerstukken II* 1991/92, 22522, nr. 7
- *Kamerstukken II* 1992/93, 22800 XI, nr. 11
- *Kamerstukken II* 1993/94, 23700, nr. 3
- *Kamerstukken II* 1996/97, 25280, nr. 3
- *Kamerstukken II* 1999/00, 27008, nr. 3
- *Kamerstukken II* 2001/02, 27008, nr. 5
- *Kamerstukken II* 2003/04, 29702, nr. 3
- *Kamerstukken II* 2008/09, 31865 en 31031, nr. 5
- *Kamerstukken II* 2011/12, 33034, nr. 2
- *Kamerstukken II* 2012/13, 33597, nr. 3
- *Kamerstukken II* 2013/14, 33735, nr. 3
- *Kamerstukken II* 2014/15, 34177, nr. 2
- *Kamerstukken II* 2015/16, 33841, nr. 172
- *Kamerstukken II* 2016/17, 31865, nr. 89 (het Rapport van bevindingen Uniform Subsidiekader; Brief Actal; Overkoepelend beeld van de evaluatie van het Uniform Subsidiekader als bijlagen hierbij)
- *Kamerstukken II* 2017/18, 34177, nr. 4
- *Kamerstukken II* 2019/20, 35513, nr. 2
- *Kamerstukken II* 2019/20, 35513, nr. 3
- *Kamerstukken II* 2022/23, 28625, nr. 343

Wetgeving, regelgeving en beleid

WETGEVING

- Archiefwet 1995
- Algemene wet bestuursrecht
- Gemeentewet
- Grondwet
- Jeugdwet
- Kaderwet EZK- en LNV-subsidies
- Kaderwet overige BZK-subsidies
- Kaderwet overige JenV-subsidies
- Kaderwet subsidies I en M
- Kaderwet subsidies Verkeer en Waterstaat
- Kaderwet SZW-subsidies
- Kaderwet VWS-subsidies
- Landbouwwet (*Stcrt.* 2023, 11065; *Stcrt.* 2022, 34016)
- Provinciewet
- Tijdelijke wet Nationaal Groeifonds
- Uitvoeringswet EFRO
- Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers
- Wet gemeenschappelijke regelingen (*Stb.* 1984, 667; *Stb.* 2014, 306; *Stb.* 2014, 557; Wet van 15 december 2021 (*Stb.* 2022, 18; KB 21 maart 2022, *Stb.* 2022, 128)
- Wet Kinderopvang
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Wet op de lijkbezorging
- Wet overige OCW-subsidies
- Wet publieke gezondheid
- Wet veiligheidsregio's

REGELGEVING- EN BELEID (ALGEMEEN)

- 11^e Wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving (*Stcrt.* 2022, 5649)
- Aanwijzingen voor de regelgeving (*Stcrt.* 1992, 230)
- Aanwijzingen voor subsidieverstreking (*Stcrt.* 2009, 20306)
- ADR 2022, notanummer 2022-0000239975
- Kaderbesluit nationale EZ-subsidies (*Stb.* 2017, 502; *Stb.* 2008, 499; *Stb.* 2016, 56)
- Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies (*Stb.* 2021, 114)
- Model Algemene subsidieverordening

- Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (*Stcrt.* 2019, 58476)
- Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (*Stcrt.* 2023, 15167)

REGELGEVING- EN BELEID (PER ONDERWERP IN DE HOOFDSTUKKEN AANGEHAALD)¹

Penvoerder

- Algemene subsidieverordening Roosendaal (*Gmb.* 2013, 40)
- Algemene subsidieverordening Waddenfonds 2017 (*Bgr.* 2017, 402)
- Besluit Subsidieprogramma Fonds Bestrijding Kinderarbeid 2018–2022, (*Stcrt.* 2018, 31870)
- Besluit vaststelling beleidskader subsidies doorstroomprogramma's vmbo-mbo en vmbo-havo (*Stcrt.* 2017, 30745)
- Besluit vaststelling beleidsregels en subsidieplafond Subsidieregeling Ministerie [...] Zaken 2006 (Addressing Root Causes Fund 2016–2021) (*Stcrt.* 2016, 1491)
- Besluit vaststelling beleidsregels en subsidieplafond Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 (Safety for Voices) (*Stcrt.* 2022, 11234)
- Besluit vaststelling beleidsregels en subsidieplafond Subsidieregeling Ministerie [...] Zaken 2006 (Matra 'overheid tot overheid' 2020–2024) (*Stcrt.* 2019, 50266)
- Besluit vaststelling beleidsregels en subsidieplafond subsidiëring ex Subsidieregeling [...] Zaken 2006 (Subsidieprogramma DHI 2019–2023) (*Stcrt.* 2019, 1360)
- Besluit vaststelling beleidsregels en subsidieplafond subsidiëring ex Subsidieregeling [...] 2006 (Subsidieprogramma Impactclusters 2023–2028) (*Stcrt.* 2023, 15513)
- Besluit vaststelling beleidsregels en subsidieplafond voor subsidiëring op grond [...] Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 (Matra 2017–2020) (*Stcrt.* 2017, 22291)
- Besluit vaststelling beleidsregels en subsidieplafond voor subsidiëring op grond van [...] (Sectorale Samenwerking IMVO 2022–2025) (*Stcrt.* 2022, 25681)
- Besluit vaststelling beleidsregels subsidiëring Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 (Power of Women) (*Stcrt.* 2019, 65319)
- Fonds European Partnership for Responsible Minerals 2020 (*Stcrt.* 2020, 5850)
- Nadere regels subsidieverstreking gemeente Breda 2017 (*Gmb.* 2023, 337507)
- Openstellingsbesluit POP3 Fysieke investeringen voor de bredere uitrol van innovaties en modernisering in de agrarische sector provincie Utrecht 2022 (*Prb.* 2022, 10444)
- Subsidieprogramma DHI 2019–2023 (*Stcrt.* 2019, 1360)
- Subsidieprogramma SDG Partnerschapsfaciliteit (*Stcrt.* 2018, 32302)
- Subsidieregeling Algemene Voorzieningen Wmo en Jeugd 2018
- Subsidieregeling Ambulant Jongerenwerk 2020–2023 (*Gmb.* 2019, 160127)
- Subsidieregeling Armoede 2020–2021 (*Gmb.* 2019, 160123)

¹ Enkel de regelgeving- en beleid dat in de hoofdstukken is aangehaald is hieronder opgesomd. Het onderzoek betrof echter een breder onderzoek naar regelgeving dan regelgeving- en beleid dat hieronder is opgesomd. Het betreft dus niet een uitputtend overzicht. Zo is in een excel bestand een overzicht gemaakt van alle honderden regelingen waarin de penvoerder wordt genormeerd. Dit bestand is opvraagbaar bij de auteur. Hetzelfde geldt voor het excel-bestand over de LEADER-regelingen.

- Subsidieregeling Basisfinanciering maatschappelijke bewonersinitiatieven energietransitie Zwolle 2023 (*Gmb.* 2023, 325566)
- Subsidieregeling Cultuureducatie en Cultuurparticipatie 2020-2023 (*Gmb.* 2019, 160102)
- Subsidieregeling deelakkoorden human capital Zuid-Holland (*Prb.* 2020, 528)
- Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020 (*Prb.* 2020, 630)
- Subsidieregeling Gezonde Leefstijl 2020-2023 (*Gmb.* 2019, 160089)
- Subsidieregeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Holland (*Prb.* 2020, 756)
- Subsidieregeling non-formele educatie en innovatieve projecten volwasseneneducatie Stedendriehoek en Noord Veluwe 2018
- Subsidieregeling non-formele volwasseneneducatie en lokale projecten volwasseneneducatie Stedendriehoek en Noord Veluwe 2020 (*Gmb.* 2019, 281965)
- Subsidieregeling Opbouwwerk 2020-2023 gemeente Roosendaal (*Gmb.* 2019, 160067)
- Subsidieregeling sociale basis Amsterdam 2024 (*Gmb.* 2023, 335973)
- Subsidieregeling sterk techniekonderwijs 2020-2023 (*Stcrt.* 2018, 51216)
- Subsidieregeling sterk techniekonderwijs 2020-2024 (*Stcrt.* 2018, 51216)
- Subsidieregeling sterk techniekonderwijs 2025-2028 (*Stcrt.* 2024, 11193)
- Subsidieregeling Volwasseneneducatie Regio West-Brabant 2023 (*Gmb.* 2022, 571190)
- Subsidieregeling Vrijwillige ondersteuning en dienstverlening 2020-2021 (*Gmb.* 2019, 160006)
- Subsidieregeling Vrijwilligersondersteuning 2020-2023 (*Gmb.* 2019, 159975)
- Subsidieverordening Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020 Provincie Limburg (POP3) (*Prb.* 2017, 2157 en *Prb.* 2021, 2374)
- Tijdelijke subsidieverordening verander- en innovatiebudget beschermd wonen (*Gmb.* 2023, 283687)
- Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2022 (*Prb.* 2022, 8028)
- Verordening subsidies Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2022 (Verordening POP3-subsidies provincie Drenthe) (*Prb.* 2015, 6832)
- VII Fonds Product Development Partnerships III (*Stcrt.* 2015, 11255)

Subsidietafel

- ASV Breda (*Gmb.* 2016, 138991)
- ASV Leidschendam-Voorburg (*Gmb.* 2019, 132036)
- ASV Schiedam (*Gmb.* 2016, 186231)
- ASV Zandvoort 2016 (*Gmb.* 2016, 185905)
- ASV Zuid-Holland 2013 (*Prb.* 2013, 1)
- ASV Zutphen 2019 (*Gmb.* 2019, 309935)
- Beleidskader: Breda Samen Doorpakken. Beleidskader voor de financiering van waardenetwerken in het voorliggend veld
- Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016
- Beleidsvisie cultureel erfgoed 2017-2020
- Besluit van het college van B&W van de gemeente Helmond houdende nadere regels omtrent subsidieverstreking voor het Helmonds Preventieakkoord (*Gmb.* 2021, 143018)
- Brief Uitvraag subsidies Sociale Basis gemeente Zandvoort 2020-2023

- Collegebesluit d.d. 2 april 2019 (2019_BW_00182)
- Collegebesluit d.d. 27 september 2018 (2018_BW_00540) en 13 november 2018 (2018_BW_00637)
- Collegebesluit met kenmerk 2019/830436
- Collegebesluit tot vaststelling van de Subsidieregeling pilots transformatie maatschappelijke ondersteuning Veenendaal (*Gmb.* 2019, 304268)
- Document Samen Schiedam 2019-2020 vastgesteld bij collegebesluit d.d. 3 juli 2018 (*Gmb.* 2018, 147498)
- Factsheet Samen Schiedam Voor een (h)échte samenleving
- Kader Breda Doet, samen door 2019/2020
- Meer zicht op Impact. De handleiding voor verantwoording binnen Samen Schiedam
- Meerjarenprogramma Groen 2016-2019. Gebiedsprogrammering in samenwerking met de landschapstafels
- Monitoringsrapportage USK, directie begrotingszaken 2013
- Nadere regels subsidieverstreking gemeente Breda 2017 (*Gmb.* 2023, 337507)
- Nadere regels subsidieverstreking gemeente Breda 2017 (oorspronkelijke regeling *Gmb.* 2016, 99929; wijziging subsidietender *Gmb.* 2021, 266863; wijziging kleine initiatieven *Gmb.* 2019, 186674)
- Nadere regels subsidieverstreking Leidschendam-Voorburg (*Gmb.* 2019, 146072)
- Omgevingsvisie Zuid-Holland
- Openstellingsbesluit POP3 fysieke investeringen voor brede uitrol van innovaties en modernisering in de agrarische sector provincie Utrecht 2018 (*Prb.* 2018, 6862)
- Raadstuk kaderstelling sociale basis, kenmerk: 2019/184432
- Regeling Mienskipsfonds 2020 (*Gmb.* 2018, 36642)
- Regeling van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân houdende regels omtrent subsidie Regeling POP3 subsidies provincie Fryslân (*Prb.* 2018, 2708)
- Samenwerkingsafspraken Samen Schiedam
- Spelregels subsidietafels Leidschendam-Voorburg (*Gmb.* 2020, 80508)
- Subsidieplafonds begrotingsprogramma 'Vitaal en Sociaal' en 'Ondernemend Breda' 2017
- Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020 (*Prb.* 2020, 630)
- Subsidieregeling gebiedsprogramma's groen Zuid-Holland 2016 (*Prb.* 2016, 5769)
- Uitvoeringsprogramma Erfgoedlijnen 2013-2016
- Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland (*Prb.* 2015, 2618)
- Uitvraag sociale basis 2020 Zandvoort
- Verordening van Provinciale Staten van de provincie Gelderland, gewijzigd vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland houdende regels omtrent subsidie voor het plattelandsontwikkelingsprogramma Verordening POP3 subsidies provincie Gelderland, mei 2018 (*Prb.* 2018, 3726)
- Wijziging van de Nadere regels subsidieverstreking gemeente Breda 2017 (invoering waardennetwerken, *Gmb.* 2023, 337507)

Wet gemeenschappelijke regelingen

- Algemeen Bevoegdhedenbesluit 2019 gemeente Culemborg (*Gmb.* 2019, 302018)
- Algemene Subsidieregeling SNN 2019 (*Prb.* 2019, 2529)

- Algemene subsidieverordening Holland Rijnland 2012 (kenmerk 11/3023)
- Algemene subsidieverordening openbaar lichaam Drechtsteden
- Algemene subsidieverordening Waddenfonds 2017 (*Bgr.* 2017, 402)
- Beheersverordening Fonds Cofinanciering Holland Rijnland (*Bgr.* 2020, 176)
- Beheersverordening Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland
- Bestuursovereenkomst samenwerking informele steun (*Stcrt.* 2019, 37420)
- Convenant beschermd wonen en opvang 2021 (*Stcrt.* 2020, 58108)
- Convenant uitvoering Noodplannen personeelstekort G5 (*Stcrt.* 2020, 38280)
- CR samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 (*Stcrt.* 2017, 61128)
- CR Sociaal Domein Flevoland (kenmerk 269602)
- CR verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg 2019 (*Stcrt.* 2018, 61875)
- CR verwerving Wmo ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2019 (*Stcrt.* 2019, 65975)
- CR Westelijke Mijnstreek Jeugddomein 2015-2018 (*Stcrt.* 2015, 48450)
- Eindrapport evaluatie Waddenfonds
- Gemeentelijk Toezichtsorgaan Openbaar basisonderwijs Duin- en Bollenstreek (GTO)
- GR Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland Zuid tussen Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en de Regioraad van de Stadsregio Amsterdam van 1 juli 2015 (*Bgr.* 2015, 148)
- GR BVO West-Betuwe (*Stcrt.* 2020, 1817).
- GR Drechtsteden (*Bgr.* 2019, 513)
- GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (*Stcrt.* 2019, 64101)
- GR Gemeenschappelijke Rekenkamer Metropool Amsterdam 2016 (*Stcrt.* 2015, 26338)
- GR GGZ subsidies (*Gmb.* 2018, 25144)
- GR Holland Rijnland (*Stcrt.* 2018, 16098)
- GR Metropoolregio Eindhoven (*Stcrt.* 2015)
- GR Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2014
- GR Openbaar Primair Onderwijs regio Alphen aan den Rijn (kenmerk 2003/23977)
- GR Regio Arnhem-Nijmegen (*Stcrt.* 2020, 69440)
- GR regionaal budgetbeheer woninggebonden subsidies (BWS) Zeeuws-Vlaanderen 2003 (kenmerk Rb2005/)
- GR RSJ IJsselland (*Stcrt.* 2017, 75403)
- GR Samenwerkingsverband Noord-Nederland (*Stcrt.* 2018, 73474)
- GR Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio
- GR Sociaal Domein Flevoland (kenmerk 2014.06598)
- GR Stadsregio Parkstad Limburg (*Stcrt.* 2015, 47066)
- GR subsidiëring AntiDiscriminatieVoorziening Limburg (ADV-Limburg) (kenmerk 2009/105982)
- GR voor Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (*Stcrt.* 2020, 45194)
- GR voor Veilig Thuis West-Brabant (*Stcrt.* 2018, 72033)
- GR Waddenfonds (*Stcrt.* 2015, 46133)
- Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit gemeente Dalfsen 2020 (*Gmb.* 2020, 28181)
- Mandaatbesluit Subsidieverordening Gecertificeerde Instellingen Regio IJsselland 2020-2022 (*Gmb.* 2019, 280479)
- Notitie mogelijkheden gezamenlijke subsidiëring Mantelzorg

- Regeling GO Arnhem Nijmegen City Region (*Stcrt.* 2015, 48211)
- Regeling Regio Rivierenland (*Stcrt.* 2017, 14156).
- RZM Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten (BLNP) (*Stcrt.* 2017, 397)
- RZM Gemeente Zaanstad (*Stcrt.* 2019, 32461)
- Samenwerkingsovereenkomst inzake de inkoop en inzet van 50 waterstofbussen in Nederland (*Stcrt.* 2019, 67741)
- Samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten inzake openbaar primair onderwijs 2020 (*Stcrt.* 2020, 15840)
- Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek (*Stcrt.* 2018, 39492)
- Subsidieregeling Budget Lokale Innovaties Waddenfonds 2018 (*Bgr.* 2018, 683)
- Subsidieregeling Thematische Uitvoering Waddenfonds 2021-01
- Subsidieregeling uitvoering convenanten lerarentekort PO G5 (*Stcrt.* 2020, 39443)
- Subsidieverordening BLS-Stadsregio Amsterdam (kenmerk 2010/10)
- Subsidieverordening Gecertificeerde Instellingen Regio IJsselland 2020-2022 (*Gmb.* 2019, 289164)
- Subsidieverordening Regio Deal Fruitdelta Rivierenland 2020-2023 (*Bgr.* 2020, 1030)
- Subsidieverordening RIF Regio Rivierenland (*Bgr.* 2017, 164)
- Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag (*Bgr.* 2017, 587)
- Tijdelijke stimuleringsregeling samenwerkingsverband Abw (*Stcrt.* 2003, 102)
- Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026
- Verordening stimuleringsfonds Metropoolregio Eindhoven 2018 (*Bgr.* 2018, 1336)
- Voorstel raadsbesluit gemeente Landgraaf omtrent bestuursovereenkomst samenwerking informele steun (B.19.0419)
- Wijziging GR Rottemeren (*Stcrt.* 2018, 3827)

Gemeenschappelijk landbouwbeleid

- Besluit mandaat en machtiging Stichting Certificering SNL 2023 (*Prb.* 2022, 11605)
- Besluit tot instelling van de Lokale Actiegroep LEADER Flevoland (*Prb.* 2016, 08)
- Besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant van 13 juni houdende Oproep voor het indienen van Lokale ontwikkelingsstrategieën in het kader van LEADER GLB-NSP (*Prb.* 2023, 7059)
- Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland tot vaststelling van het subsidieplafond en de openstellingsperiode van de Uitvoeringsregeling Europese Landbouwsubsidies Noord-Holland 2023-2027 voor het onderdeel Samenwerking voor plattelandsontwikkeling-LEADER – kosten voor het beheer, de monitoring en de evaluatie van de LOS en de dynamisering ervan (*Prb.* 2023, 14152)
- Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland houdende een oproep voor het indienen van Lokale ontwikkelingsstrategieën in het kader van LEADER GLB-NSP (*Prb.* 2023, 3897)
- Gedelegeerde Verordening 2022/126
- Instellingsbesluit en reglement Selectiecommissie LEADER 2023-2027 Noord-Nederland (*Prb.* 2023, 4871)
- Instellingsbesluit Lokale Actiegroep LEADER Achterhoek (*Prb.* 2021, 8994)
- Instellingsbesluit Lokale Actiegroep LEADER Oost-Groningen (*Prb.* 2023, 8655)
- Instellingsbesluit Lokale Actiegroep LEADER Utrecht Oost (*Prb.* 2015, 8601)

- Instellingsbesluit Lokale Actiegroep LEADER Weidse Veenweiden (*Prb.* 2015, 8503)
- Instellingsbesluit LOS LEADER Flevoland 2023-2027 (*Prb.* 2023, 5521)
- Modelverordening Natuur- en Landschapsbeheer 2016 voor beheerjaar 2024
- Open Call LEADER GLB-NSP Fryslân (*Prb.* 2023, 5388)
- Open Call voor het indienen van Lokale Ontwikkeling Strategie (LOS) LEADER Flevoland 2023-2027 (*Prb.* 2023, 5531)
- Open Call voor het indienen van Lokale ontwikkelingsstrategieën in het kader van LEADER NSP GLB (*Prb.* 2023, 7471)
- Openstellingsbesluit 2023 Paragraaf 8: Samenwerking voor plattelandsontwikkeling LEADER- kosten voor het beheer, de monitoring en de evaluatie van de LOS en de dynamisering ervan Verordening Europese Landbouwsubsidies 2023-2027 Provincie Limburg (*Prb.* 2023, 13422)
- Openstellingsbesluit Agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2023 (*Prb.* 2023, 3806)
- Openstellingsbesluit agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2023 provincie Utrecht (*Prb.* 2022, 10836)
- Openstellingsbesluit POP3+ Uitvoering LEADER 2022 (*Prb.* 2022, 782)
- Openstellingsbesluit subsidie beheerkosten LEADER GLB-NSP Zuid-Holland 2023 (*Prb.* 2023, 7423)
- Openstellingsbesluit subsidie uitvoering projecten LOS LEADER Alblasserwaard Zuid-Holland 2024-2027 (*Prb.* 2024, 4256)
- Openstellingsbesluit subsidie uitvoering projecten LOS LEADER Krimpenerwaard Zuid-Holland 2024-2027 (*Prb.* 2024, 4254)
- Openstellingsbesluit Uitvoering projecten Noordwest-, Zuidoost- en Zuidwest-Fryslân (*Prb.* 2024, 1396)
- Oproep voor het indienen van Lokale ontwikkelingsstrategieën in het kader van LEADER voor de periode 2023-2027 (*Prb.* 2023, 5801)
- Oproep voor het indienen van Lokale ontwikkelingsstrategieën in het kader van LEADER GLB-NSP (*Prb.* 2023, 3281)
- Oproep voor het indienen van lokale ontwikkelingsstrategieën in het kader van LEADER in het Nationaal Strategisch Plan (NSP) Limburg (*Prb.* 2023, 501)
- Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies 2021
- Regeling Europese landbouw subsidies Zuid-Holland (*Prb.* 2023, 3220)
- Regeling Europese Landbouwsubsidies 2023-2027 Friesland (*Prb.* 2023, 15431)
- Regeling Europese Landbouwsubsidies 2023-2027 provincie Groningen (*Prb.* 2023, 11228)
- Regeling uitvoering NSP GLB 2023-2027 (*Stcrt.* 2022, 34016)
- Regeling uitvoering van LEADER-projecten Oost-Groningen EU (*Prb.* 2022, 4934 en *Prb.* 2023, 12370)
- Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 11 juli 2022, nr. WJZ/ 22162633, tot wijziging van de Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies 2021 ter uitvoering van het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (*Stcrt.* 2022, 18453)
- Subsidieverordening Gemeenschappelijk Landbouwbeleid Flevoland 2023-2027 (*Prb.* 2023, 15565)
- Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer Drenthe 2016 (*Prb.* 2023, 13216)
- Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer Limburg 2016 (*Prb.* 2017, 5076)

- Uitvoeringsregeling Europese Landbouwsubsidies Noord-Holland 2023-2027 (*Prb.* 2023, 6330)
- Uitvoeringsregeling GLB 2023 (*Stcrt.* 2022, 29696)
- Uitvoeringsregeling Stichting Certificering SNL 2023 (*Prb.* 2022, 12119)
- Uitvoeringsverordening 2021/2290
- Uitvoeringsverordening 2022/128
- Vaststelling Openstellingsbesluit Samenwerking voor plattelandsonwikkeling LEADER – Uitvoering projecten LOS 2024-2026 (*Prb.* 2024, 4450)
- Vaststelling Openstellingsbesluit Uitvoering van LEADER-projecten provincie Drenthe (*Prb.* 2023, 13535)
- Verordening 2020/2220
- Verordening 2021/1060
- Verordening 2021/2115
- Verordening 2021/2116

Jurisprudentie

Hof van Justitie van de Europese Unie

- HvJ EU 29 april 2004, Zaak C-496/99, ECLI:EU:C:2004:236

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

- ABRvS 30 november 1995, ECLI:NL:RVS:1995:ZF1850, AB 1996/136, m.nt. S.E. Zijlstra (*Stichting Silicose Oud Mijnwerkers*)
- ABRvS 28 december 1995, ECLI:NL:RVS:1995:BL3405, m.nt. J.M.H.F. Teunissen
- ABRvS 12 september 2000, ECLI:NL:RVS:2000:AA7395
- ABRvS 17 december 2003, ECLI:NL:RVS:2003:AO0234
- ABRvS 27 januari 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL0748, *Gst.* 2010/44, m.nt. R.J.M.H. de Greef
- ABRvS 24 maart 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL8723, AB 2010/137, m.nt. W. den Ouden (*Theatercompagnie*)
- ABRvS 4 mei 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ3440 (*Het leugenarchief*)
- ABRvS 26 september 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX8283, AB 2012/397, m.nt. A. Drahmman
- ABRvS 16 oktober 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1511, AB 2013/394, m.nt. W. den Ouden
- ABRvS 9 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1241, AB 2014/431, m.nt. M.A.M. Dieperink
- ABRvS 21 mei 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1799, AB 2014/387, m.nt. A. Drahmman
- ABRvS 17 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3379, AB 2015/129, m.nt. J.A.F. Peters (*Stichting kwaliteit leefomgeving Schipholregio*)
- ABRvS 17 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3394, AB 2015/130, m.nt. J.A.F. Peters (*Stichting Platform31*)
- ABRvS 13 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1548, AB 2015/308, m.nt. W. den Ouden (*Stichting Impuls*)
- ABRvS 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927, AB 2016/426, m.nt. C.J. Wolswinkel (*Speelautomatenhal Vlaardingen*)
- ABRvS 18 januari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:86
- ABRvS 11 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2310, AB 2018/406, m.nt. J.E. van den Brink (1) en A. Drahmman (2) (*Geobox*)
- ABRvS 13 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:413, AB 2019/321, m.nt. W. den Ouden; *Gst.* 2019/86, m.nt. E.M.M.A. Driessen (*SCE I*)
- ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:595, AB 2019/320, m.nt. J.E. van den Brink (*Gymnasion*)
- ABRvS 7 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2385
- ABRvS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:95, AB 2021/332, m.nt. D.K Jongkind & A. Drahmman

- ABRvS 27 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:176, *Gst.* 2021/83, m.nt. A. Drahmman & E.M.M.A. Driessen; *JB* 2021/48, m.nt. L.J.M. Timmermans (*SCE II*)
- ABRvS 17 maart 2021, ECLI:NL:RVS:2021:567
- ABRvS 14 april 2021, ECLI:NL:RVS:2021:781
- ABRvS 25 augustus 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1919
- ABRvS 15 september 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2081, *AB* 2022/64, m.nt. D.K. Jongkind
- ABRvS 3 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2440, *JIN* 2022/56, m.nt. M.H.W.C.M. Theunisse
- ABRvS 3 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2439, *AB* 2022/5, m.nt. E.M.J. Hardy (*Digeketen I*)
- ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285 (*Harderwijk*)
- ABRvS 23 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:848, *AB* 2024/47, m.nt. J.E. van den Brink & Y. Habicht
- ABRvS 20 juli 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2060, *AB* 2023/178, m.nt. D.K. Jongkind
- ABRvS 15 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1052

Centrale Raad van Beroep

- CRvB 16 maart 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BL8816, *Gst.* 2010/47, m.nt. R.J.M.H. de Greef

College van Beroep voor het bedrijfsleven

- CBb 12 oktober 2012, ECLI:NL:CBB:2012:BY0655, *AB* 2012/393, m.nt. M.A.M. Dieperink
- CBb 6 november 2013, ECLI:NL:CBB:2013:224, *AB* 2014/112, m.nt. A. Drahmman
- CBb 20 mei 2014, ECLI:NL:CBB:2014:203, *AB* 2014/430, m.nt. M.A.M. Dieperink
- CBb 26 mei 2014, ECLI:NL:CBB:2014:217, *AB* 2014/325, m.nt. J.R. van Angeren
- CBb 13 mei 2015, ECLI:NL:CBB:2015:145, *AB* 2016/55, m.nt. M.A.M. Dieperink
- CBb 13 mei 2015, ECLI:NL:CBB:2015:146, *AB* 2016/56, m.nt. M.A.M. Dieperink
- CBb 24 maart 2016, ECLI:NL:CBB:2016:85, *AB* 2016/318, m.nt. J.E. van den Brink
- CBb 2 mei 2016, ECLI:NL:CBB:2016:124, *AB* 2016/317, m.nt. J.E. van den Brink
- CBb 24 mei 2016, ECLI:NL:CBB:2016:375, *AB* 2019/30, m.nt. J.E. van den Brink & V.A. van Waarde
- CBb 8 juli 2016, ECLI:NL:CBB:2016:206, *AB* 2017/106, m.nt. E.M.M.A. Driessen
- CBb 22 september 2016, ECLI:NL:CBB:2016:297, *AB* 2017/152, m.nt. E.M.J. Hardy
- CBb 12 december 2016, ECLI:NL:CBB:2016:457, *AB* 2019/31, m.nt. J.E. van den Brink & V.A. van Waarde
- CBb 12 januari 2017, ECLI:NL:CBB:2017:23, *AB* 2017/317, m.nt. R.E. Gouw
- CBb 26 april 2017, ECLI:NL:CBB:2017:183, *AB* 2018/199, m.nt. M.A.M. Dieperink
- CBb 14 juni 2017, ECLI:NL:CBB:2017:240, *AB* 2018/59, m.nt. E.M.J. Hardy
- CBb 9 oktober 2017, ECLI:NL:CBB:2017:363
- CBb 24 april 2018, ECLI:NL:CBB:2018:160
- CBb 8 mei 2018, ECLI:NL:CBB:2018:244
- CBb 15 mei 2018, ECLI:NL:CBB:2018:281
- CBb 10 juli 2018, ECLI:NL:CBB:2018:371

- CbB 10 juli 2018, ECLI:NL:CBB:2018:372
- CbB 12 maart 2019, ECLI:NL:CBB:2019:101
- CbB 1 december 2020, ECLI:NL:CBB:2020:898
- CbB 19 januari 2021, ECLI:NL:CBB:2021:39, AB 2021/285, m.nt. E.M.J. Hardy & D.K. Jongkind
- CbB 25 mei 2021, ECLI:NL:CBB:2021:519, AB 2022/206, m.nt. J.E. van den Brink & D.K. Jongkind
- CbB 21 september 2021, ECLI:NL:CBB:2021:897
- CbB 16 augustus 2022, ECLI:NL:CBB:2022:548, AB 2022/347, m.nt. J.E. van den Brink
- CbB 25 oktober 2022, ECLI:NL:CBB:2022:718
- CbB 25 oktober 2022, ECLI:NL:CBB:2022:719
- CbB 25 oktober 2022, ECLI:NL:CBB:2022:720
- CbB 25 oktober 2022, ECLI:NL:CBB:2022:721
- CbB 25 oktober 2022, ECLI:NL:CBB:2022:727
- CbB 25 oktober 2022, ECLI:NL:CBB:2022:728
- CbB 7 september 2023, ECLI:NL:CBB:2023:476 (concl. A-G Widdershoven)
- CbB 30 januari 2024, ECLI:NL:CBB:2024:31
- CbB 26 maart 2024, ECLI:NL:CBB:2024:190

Hoge Raad

- HR 27 maart 1987, ECLI:NL:HR:1987:AG5565 (*Amsterdam/IKON*)
- HR 26 november 2021, ECLI:NL:HR:2021:1778 (*Didam*)

Gerechtshoven

- Gh. Arnhem-Leeuwarden 14 november 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:9983
- Gh. 's-Hertogenbosch 14 januari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:84, AB 2020/318, m.nt. M.H.A. Bakkum & D.K. Jongkind
- Gh. 's-Hertogenbosch 4 februari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:331
- Gh. Den Haag 24 januari 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:64

Rechtbanken

- Rb. Roermond 28 augustus 2009, ECLI:NL:RBROE:2009:BJ6422
- Rb. Arnhem 16 mei 2011, ECLI:NL:RBARN:2011:BQ6443
- Rb. Arnhem 27 april 2012, ECLI:NL:RBARN:2012:BW6176
- Rb. Gelderland 30 juli 2014, ECLI:NL:RBGEL:2014:5650
- Rb. Gelderland 11 februari 2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:8357
- Rb. Zeeland-West-Brabant 16 september 2015, ECLI:NL:RBZWB:2015:6124
- Rb. Noord-Nederland 6 april 2016, ECLI:NL:RBNNE:2016:1622
- Rb. Overijssel 30 november 2016, ECLI:NL:RBOVE:2016:5194
- Rb. Oost-Brabant 29 april 2019, ECLI:NL:RBOBR:2019:2410
- Rb. Limburg 1 augustus 2019, ECLI:NL:RBLIM:2019:7179
- Rb. Den Haag 17 januari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:311
- Rb. Zeeland-West-Brabant 24 februari 2021, ECLI:NL:RBZWB:2021:883

- Rb. Den Haag 20 september 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:10149
- Rb. Overijssel 1 december 2021, ECLI:NL:RBOVE:2021:4560
- Rb. Oost-Brabant 28 februari 2022, ECLI:NL:RBOBR:2022:901
- Rb. Rotterdam 1 juni 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:4483
- Rb. Gelderland 15 februari 2023, ECLI:NL:RBGEL:2023:647

Relevante websites

- A. Leeuw, '16 miljard euro in 1300 samenwerkingsverbanden', raadpleegbaar via: binnenlandsbestuur.nl, 2 april 2021
- Aanmeldformulier nieuw Agrarisch natuurbeheer 2024 – 2028, raadpleegbaar via: <https://anog.nl/projecten/anlb-oost-groningen/aanmeldformulier-agrarisch-natuur-beheer-2023>
- Agrarisch Natuur Drenthe, raadpleegbaar via: <https://agrarischenatuurdrenthe.nl/agrarisch-natuurbeheer/interesse-anlb-2023-2028>
- Algemene leveringsvoorwaarden collectief Midden-Groningen, raadpleegbaar via: <https://collectiefmidden groningen.nl/wp-content/uploads/Bijlage-6a-Algemene-voorwaarden-2018.pdf>
- Beheercontract tussen Coöperatief Collectief Agrarisch Natuurbeheer Oost-Brabant U.A., raadpleegbaar via: <https://anbbrabant.nl/wp-content/uploads/2022/12/beheercontract-Oost-2023-20221212.pdf>
- Beheerovereenkomst ANLb 2023 – 2028 Collectief Agrarische Natuur Drenthe, raadpleegbaar via: https://agrarischenatuurdrenthe.nl/images/pdf/20221018_Beheerovereenkomst_ANLB%202023-2028_AND_website_V1.0.pdf
- Beoordeling door de LAG LEADER Achterhoek, raadpleegbaar via: <https://www.leaderachterhoek.nl/over-leader/procedure-werkwijze/>
- Boer en Natuur, raadpleegbaar via: <https://www.boerennatuur.nl/collectieven/>
- Collectief Rijn Vecht & Venen, raadpleegbaar via: <https://www.rijnvechtenvenen.nl/anlb2023-2028>
- Dag van de tafels, raadpleegbaar via: <https://www.universiteit leiden.nl/nieuws/2021/11/demy-jongkind-spreekt-op-dag-van-de-tafels-in-breda>
- De eco-regeling 2023, raadpleegbaar via: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/eco-regeling>
- De initiatiefvragen op de website, raadpleegbaar via: <https://www.lv.nl/subsidie-tafels-voor-maatschappelijke-activiteiten>
- De uitvoeringsplannen, raadpleegbaar via: <https://www.lv.nl/subsidietafels-voor-maatschappelijke-activiteiten>
- Erfgoedlijn Zuid-Holland, raadpleegbaar via: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/natuur-landschap/erfgoed-cultuur/erfgoedlijnen/>
- Erfgoedtafels, raadpleegbaar via: <https://www.erfgoedhuis-zh.nl/erfgoedthemas/erfgoedlijnen/aansluiten-bij-een-erfgoedtafel/>
- EU-ministers akkoord over groener Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027, raadpleegbaar via: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/06/28/eu-ministers-akkoord-over-groener-gemeenschappelijk-landbouwbeleid-2023-2027>
- Gemeenschappelijk landbouwbeleid, raadpleegbaar via: <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/cap-introduction/#:~:text=Het%20GLB%20is%20een%20pakket,oudste%20nog%20actieve%20EU%2Dbeleidsterrein>

- Geschillenprocedure Agrarische Natuur Drenthe, raadpleegbaar via: https://agrarischenatuurdrenthe.nl/images/Kwaliteitshandboek/20240115_Bijlage_8_Geschillenprocedure.pdf
- Herstel- en Sanctieprotocol Agrarisch Natuur Drenthe, raadpleegbaar via: <https://agrarischenatuurdrenthe.nl/images/pdf/Kwaliteitshandboek/Bijlage%2016%20Herstel%20en%20sanctieprotocol.pdf>
- Herstel- en Sanctieprotocol Collectief Hoeksche Waard, raadpleegbaar via: https://cchw.eu/wp-content/uploads/2023/03/230307_CCHW_Herstel-en-sanctiebeleid_bijlage-4-bij-Beheercontract_def.pdf
- Herstel- en Sanctieprotocol Collectief Midden-Delftland U.A., raadpleegbaar via: <https://www.vockestaert.nl/wp-content/uploads/2020/11/bijlage-11-herstel-en-sanctieprotocol.pdf>
- Het Nationaal Strategisch Plan, raadpleegbaar via: <https://www.toekomstglb.nl/documenten/publicaties/2022/10/03/definitieve-nsp>. Zie voor de samenvatting: <https://www.toekomstglb.nl/documenten/publicaties/2022/12/08/publieksvriendelijke-samenvatting-nsp>
- <http://mensbreda.nl> (vervallen)
- <https://www.breda.nl/subsidies-breda-samen-doen-20212022> (vervallen)
- Impactgericht subsidiëren, raadpleegbaar via: <https://www.tilburg.nl/inwoners/subsidies/subsidies-met-impact/>
- Kennisclip 'Wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen' raadpleegbaar via: kennisopenbaarbestuur.nl
- Kennisclip 'Zienswijze bij voorgenomen besluiten', raadpleegbaar via: kennisopenbaarbestuur.nl
- Kennisclip 'Instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie', raadpleegbaar via: kennisopenbaarbestuur.nl
- Kennisclip van Jongkind op de website Financieren in netwerken over de subsidie tafel, raadpleegbaar via: <https://www.financierennetwerken.nl/interviews/demy-jongkind>
- Kennistafels, raadpleegbaar via: <https://retailand.nl/kennistafels/>
- Kwaliteitshandboek Coöperatie Collectief Hoeksche Waard, raadpleegbaar via: https://cchw.eu/wp-content/uploads/2024/01/CCHW_KHB-v1-4_def.pdf
- Leader krijgt nieuw imago, raadpleegbaar via: <https://www.toekomstglb.nl/actueel/weblogs/verdieping/2021/leader-krijgt-nieuw-imago>
- Mienskipsfonds, raadpleegbaar via: <https://www.leeuwarden.nl/nl/subsidies/mienskipsfonds>
- Model Algemene subsidieverordening, raadpleegbaar via: <https://vng.nl/brieven/wijziging-model-algemene-subsidieverordening-2013>
- Natuurbeheerplan, raadpleegbaar via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/subsidiestelsel-natuur-en-landschap/het-natuurbeheerplan/>
- Niet-productieve investeringen op niet-landbouwbedrijven, raadpleegbaar via: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/niet-productieve-investeringen-op-niet-landbouwbedrijven>
- Nieuwe subsidiesystematiek Leidschendam-Voorburg, raadpleegbaar via: <https://www.hetkrantje-online.nl/nieuws/actueel/97791/nieuwe-subsidiesystematiek-gemeente>

- Officiële bekendmakingen, raadpleegbaar via: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken/parlementair>
- Programma van Eisen, raadpleegbaar via: <https://certificeringnatuur.nl/programma-van-eisen/>
- Protocol Bezwaren en Geschillenprocedure Collectief Midden-Groningen, raadpleegbaar via: <https://collectiefmidden groningen.nl/wp-content/uploads/Bijlage-4-Protocol-Bezwaren-en-Geschillenprocedure-1.pdf>
- RAADS BLOG: Gemengde gevoelens over nieuwe subsidietafels, raadpleegbaar via: <https://leidschendam-voorborg.tv/gemengde-gevoelens-over-nieuwe-subsidietafels/>
- Rechtspraak, raadpleegbaar via: <https://www.rechtspraak.nl>
- Redactie Binnenlands Bestuur, 'Woord van het jaar: participatiesamenleving', *binnenlandsbestuur.nl*, 17 november 2013. Geraadpleegd via <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/participatiesamenleving-het-woord-van-2013>
- Regeling zonder meer, raadpleegbaar via: <https://vng.nl/artikelen/regeling-zonder-meer>
- Samenwerken aan innovatie (EIP) fieldlabs, raadpleegbaar via: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/eip-fieldlabs>
- Scoutinggroep Schiedam, raadpleegbaar via: <https://schiedam24.nl/nl/nieuws/nieuws/scoutinggroepen-maken-bezwaar-tegen-verlies-subsidie/18870>
- Sociaal Kompas, raadpleegbaar via: <https://www.lv.nl/sociaal-kompas>
- Spelregels thematafels Helmond, raadpleegbaar via: <https://www.helmond.nl/Media%20Helmond.nl/Documenten%20Helmond/Bewoners/Sport%20en%20recreatie/Sport%20en%20gezondheid/Preventieakkoord%20thematafels/Thematafel%20web.pdf>
- Subsidie voor EIP, raadpleegbaar via: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/eip-algemeen>
- Subsidie voor natuur- en landschapsbeheer, raadpleegbaar via: <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/snl/inhoud/regeling-en-verordening/subsidie-natuur-landschapsbeheer/>
- Subsidieregister Roermond, raadpleegbaar via: <https://www.roermond.nl/subsidie-register>
- Subsidietafels voor maatschappelijke activiteiten, raadpleegbaar via: <https://www.lv.nl/subsidietafels-voor-maatschappelijke-activiteiten>
- Subsidietafels zorgen voor onrust, raadpleegbaar via: <https://www.hetkrantje-online.nl/nieuws/actueel/97103/subsidietafels-zorgen-voor-onrust>
- Thematafels, raadpleegbaar via: <https://www.breda.nl/thematafels>
- Toolbox subsidietafels, te downloaden op <https://www.lv.nl/subsidietafels-voor-maatschappelijke-activiteiten>
- Uitvoeringsplannen van de tafels, raadpleegbaar via: <https://www.schiedam.nl/a-tot-z/samen-schiedam>
- Veiligheidsregio's en intergemeentelijke sociale diensten, raadpleegbaar via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/27/meer-samenwerking-lokale-overheden>
- Verslag van een voorlichtingsbijeenkomst over de invoering van de subsidietafel in de gemeente Leidschendam-Voorburg, raadpleegbaar via: <https://www.youtube.com/watch?v=DfRcodnyZkw>

- Website Financieren in netwerken, geraadpleegd via: <https://www.financierennetwerken.nl>
- Website Holland Rijnland, raadpleegbaar via: <https://www.hollandrijnland.net>
- Toelichting wetsvoorstel consultatie Awb, Raadpleegbaar via: <https://www.internetconsultatie.nl/waarborgfunctieawb/b1>

Bijlagen

Bijlage 1

Vragenlijst ten behoeve van hoofdstuk 4

Vragenlijst Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

1. Waarom werken jullie met een penvoerder, wat willen jullie met de penvoerdersconstructie bereiken?
2. Welke constructies komen voor met betrekking tot de penvoerder: is het vaak een natuurlijk persoon of een rechtspersoon?
3. Wat voor type subsidieaanvragers ziet u het meest voorbijkomen: ziet u vaak grote of kleine partijen, hoe professioneel zijn de aanvragers?
4. Wat zijn de voordelen van het gebruik van een penvoerder? Zijn er best practices?
5. Wat zijn de nadelen van het gebruik van een penvoerder? Ervaart u problemen in de praktijk?
6. Zijn jullie tevreden met de huidige regelgeving omtrent de penvoerder? Merkt u in de praktijk verschil tussen de situatie waarin de penvoerder de enige subsidieontvanger is (BZ) en de situatie waarin de penvoerder enkel een medesubsidieontvanger is (EZX)?
7. Binnen de subsidieregeling van EZK wordt uiteraard de penvoerderconstructie gehanteerd, maar ook in gemeentelijke en provinciale subsidieregelingen komt een dergelijke constructie voor. Toch heeft het overgrote merendeel van de penvoerdersjurisprudentie betrekking op het subsidie-instrumentarium van EZK. Zou u een verklaring daarvoor kunnen geven?
8. Er zijn weinig publicaties van uitspraken van de civiele rechter inzake schadevergoeding, hoe komt dit? Worden problemen intern opgelost / veel geschikt?
9. In veel subsidieregelingen wordt als voorwaarde voor het verkrijgen van de betreffende subsidie verplicht gesteld dat partijen samenwerken, en dat de subsidie aangevraagd dient te worden door (de penvoerder van) een samenwerkingsverband. Vindt u het stellen van een dergelijke voorwaarde proportioneel en noodzakelijk?
10. Het kan voorkomen dat de penvoerder 'stilzit' en subsidiebesluiten niet doorstuurt naar de overige subsidieontvangers binnen een netwerk zonder (pro forma) bezwaar te maken waardoor het desbetreffende besluit onherroepelijk zal worden. De overige subsidieontvangers kunnen zich in dat geval (afhankelijk van de inhoud van de machtiging) vaak niet beroepen op een verschoonbare termijnoverschrijding, en een eventueel ingesteld bezwaar zal derhalve niet-ontvankelijk zijn. Hoe vaak komt dit voor en hoe wordt doorgaans omgegaan met verzoeken om terug te komen van besluiten die onherroepelijk zijn geworden als direct gevolg van stilzittende penvoerders?
11. Een groot deel van de jurisprudentie die betrekking heeft op penvoerdersgeschillen ziet op de zogenoemde essentiële wijziging (art. 37 Kaderbesluit nationale

EZ-subsidies). Waarom speelt dit artikel vaak een essentiële rol in de jurisprudentie?

12. Zijn er problemen ten aanzien van het penvoerderschap die u in de praktijk signaleert?
13. Wat zou de Awb t.a.v. penvoerders moeten regelen?
14. Zijn er nog andere opmerkingen die u naar voren wilt brengen?

Vragenlijst overige gesprekspartners

1. We zien een trend in subsidieland dat er vaker wordt samengewerkt om maatschappelijk innovatieve projecten te verwezenlijken. Een manier om dit vorm te geven is met het gebruik van een penvoerder. Komt u het figuur van de penvoerder veel tegen in de praktijk? Wanneer bent u ermee bekend geraakt (hoe nieuw is het figuur)?
2. Welke penvoerdersconstructies kent u in de praktijk?
3. Kijkend naar die verschillende constructies, wat zijn nou vanuit praktisch oogpunt de voor- en nadelen van zo een penvoerder?
4. Wat zijn de problemen in de praktijk? Gaat het in de praktijk veelal goed of doen zich complexiteiten voor?
 - a) Procederen jullie hier veel over? Heel veel jurisprudentie is niet voorhanden, er zijn weinig uitspraken omtrent de penvoerder (80) waarvan er maar 24 bij de civiele rechter afspelen.
 - b) Wat is de verhouding ongeveer tussen penvoerdersgeschillen die in bezwaar en beroep worden opgelost?
5. Uit wat voor type subsidieontvangers bestaat uw cliëntenbestand? Ziet u vaker grote of kleine partijen, en hoe professioneel zijn deze partijen?
6. Hoe is de relatie tussen de penvoerder en de overige deelnemers in het samenwerkingsverband? Van wat u meekrijgt, zijn ze 'blij' met zo een instrument, maakt het het minder aantrekkelijk, of staan ze er niet bij stil.
7. Soms wordt in de subsidieregeling het sluiten van een zogenoemde 'samenwerkingsovereenkomst' verplicht gesteld. Kunt u hier wat meer kleur bij geven? Wordt bij het opstellen van deze overeenkomst doorgaans aandacht besteed aan de figuur van de penvoerder en de gevolgen hiervan voor bijvoorbeeld terugvorderingen?
8. Wordt er ook een samenwerkingsovereenkomst gesloten als het niet in een subsidieregeling verplicht wordt gesteld?
9. Waarmee is de praktijk nu gebaat om de penvoerder in goede banen te leiden?

Bijlage 2

Vragenlijst ten behoeve van hoofdstuk 6

Vragenlijst subsidietafel overheidskant

Proces voor tafel

1. Waarom is gekozen voor de subsidietafel?
2. Hoe ziet de vormgeving van de subsidietafel eruit?
3. Wordt altijd gewerkt met een subsidieplafond (een maximaal bedrag per tafel)?
4. Wie mogen toetreden, hoe kom je aan tafel?
5. Welke regels gelden er en wat is de status van die regels?

Proces aan tafel

6. Wat is de rol van de voorzitter, is die onafhankelijk?
7. Hoe loopt het proces aan tafel tussen partijen: onderdrukt de meerderheid niet de minderheid, wie bepaalt wat het algemeen belang is aan tafel, wat als partijen niet uit de verdeling komen?
8. Wat is de rol van de tafel: is de tafel adviseur of aanvrager?

Proces na tafel

9. Wat is het uitvoeringsplan en hoe wordt deze door het college beoordeeld?
10. Wat is de juridische status van de uitkomst; een subsidiebesluit, zijn dit een bundel beschikkingen?
11. Wie blijven aan tafel: ook afvallers die niets krijgen?
12. Hoe is de verantwoording geregeld van partijen die subsidie hebben ontvangen?

Overige vragen

13. Bevalt het?
14. Wat zijn positieve punten en negatieve punten?
15. Welke overige (al dan niet juridische) uitdagingen kennen jullie?
16. Wat zouden jullie eventueel anders willen?
17. Rechtsbescherming; wat betekent dit allemaal voor de rechtsbescherming? Als je niet bent toegelaten: kun je daar tegen opkomen? Als je wel bent toegelaten; kun je nog wel goed opkomen tegen het subsidiebesluit?
18. Ben ik nog iets vergeten te vragen?

Algemene vraag: kent u andere gemeenten die werken met de subsidietafel? Heeft u contactgegevens voor mij van andere beleidsmedewerkers van een gemeente en/of aanvragers die aan tafel zitten? Dan hoor ik het heel graag!

Vragenlijst subsidietafel potentiële subsidieontvangers

1. Waarom hebben jullie deelgenomen aan tafel?
2. Ontving je reeds subsidie of wilde je voor het eerst subsidie?
3. Is het toetreden aan tafel toegankelijk, kan een ieder toetreden?
4. Hoe verloopt het proces aan tafel, is er snel overeenstemming en hebben alle partijen het gevoel een eerlijke kans te hebben?
5. Hoe worden besluiten genomen, is er veel onenigheid onderling?
6. Hoe hebben jullie de spelregels ervaren, als bindende regels?
7. Wat moeten jullie verantwoorden als jullie het subsidiegeld binnen hebben?
8. Welke rol neemt de gemeente in aan tafel, is het een lijdelijke rol of actieve?
9. Hoe zien jullie je eigen rol aan tafel: subsidieaanvrager, adviseur van de gemeente?
10. Als het uitvoeringsplan wordt goedgekeurd; ontvangen jullie dan een individuele beschikking? En blijven partijen aan tafel die geen geld ontvangen?
11. Vinden jullie de subsidietafel een goed instrument?
12. Wat ervaren jullie als positieve punten en knelpunten?
13. Hoe is de rechtsbescherming geregeld; kan je opkomen tegen het subsidiebesluit? Gebeurt dit ook?
14. Als je de tafel op iets zou kunnen verbeteren wat zou dat dan zijn?
15. Ben ik nog iets vergeten te vragen?

Algemene vraag: kent u andere gemeenten die werken met de subsidietafel? Heeft u contactgegevens voor mij van andere beleidsmedewerkers van een gemeente en/of aanvragers die aan tafel zitten? Dan hoor ik het heel graag!

Bijlage 3

Vragenlijst ten behoeve van hoofdstuk 8

Vragenlijst Wgr praktijkvoorbeelden

1. Voor welke Wgr vorm heeft u gekozen?
2. Waarom heeft u voor deze Wgr vorm gekozen?
3. Hoe werkt de subsidieverstrekking via deze vorm: van wie verkrijgt u de gelden en hoe geeft u die vervolgens aan derden?
4. Hoe ziet het juridische kader eruit: Is er een specifieke subsidieregeling opgesteld? / zijn er beleidsregels? Normering deelnemende overheden – Wgr constructie, en Wgr constructie – eindontvangers
5. Bent u tevreden met hoe de subsidieverstrekking werkt?
6. Welke knelpunten ervaart u met deze vorm?
7. Heeft u alvorens een Wgr constructie te hebben ingesteld, alternatieven overwogen om subsidie te verlenen? Bijvoorbeeld een stichting?
8. Heeft u een regeling zonder meer overwogen met concrete samenwerkingsafspraken?
9. Zijn er nog overige aspecten die het benoemen waard zijn?
10. Kent u andere gemeenten/provincies die bewust voor de Wgr hebben gekozen (of juist bewust niet)?
11. Als u documenten heeft die hierover gaan (bijv. subsidieregelingen, notities waarin verschillende varianten zijn overwogen), zou ik die dan mogen ontvangen?
12. Heeft u evaluaties van de samenwerkingsconstructie?

Bijlage 4

Vragenlijst ten behoeve van hoofdstuk 9

Vragenlijst Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bedrag GLB

1. Hoeveel geld gaat naar Nederland voor de besteding van het GLB (gemeenschappelijk landbouwbeleid)?
2. In hoeverre is samenwerking een thema binnen het ELFPO?
3. Hoelang duren de subsidierelaties?

Verstrekende organen

4. RvO is het betaalorgaan voor alle behandelde interventies: wat is de grondslag? Is er een mandaatsbesluit waarin RVO bevoegd wordt verklaard?
5. Hoe wordt de cofinanciering verstrekt bij al deze interventies en met welk percentage? Uit EU verordening volgt 80% EU gelden, 20% nationale gelden voor al deze interventies.¹ In nationale regelingen wordt juist soms met de 50/50 verhouding gewerkt.²
6. Wat is de verhouding tussen RVO, GS, EU, SNN?
7. Welke rol hebben de delegated bodies: De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN), de Eenheid Europese Programma's (Stimulus)?

EIP

8. Kun je iets vertellen over samenwerking voor innovatie (EIP)? Hierover is nog weinig informatie voorhanden.

ANLb

9. Voor ANLb wordt steun toegekend aan collectieven (vereniging, coöperatie), wordt dan met een penvoerder gewerkt als contactpersoon?

LEADER

10. Zowel Verordening 2021/2115, de verordening die ziet op het ELGF en het ELFPO, als Vo. 2021/1060, de verordening die ziet op alle fondsen m.u.v. het ELGF en het ELFPO, bevatten regels over LEADER. Het is opvallend dat LEADER wordt gefinancierd vanuit het ELFPO, maar dat de meeste regels zijn te vinden in de verordening die juist niet ziet op het ELFPO. Hoe zit dit?

1 Art. 91 lid 3 onder b Vo. 2021/2115.

2 <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR693934/1>.

11. Bij de LAG (Lokale actiegroepen) wordt subsidie verstrekt voor de voorbereiding van de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) en opstelling LAG + goedkeuring uitwerking LAG. Hoe komt het geld bij de LAG wanneer de LOS wordt goedgekeurd? En hoe komt het geld vervolgens bij de eindontvangers van de projecten die door de LAG worden goedgekeurd?
12. Wat is de rol van de LAG: beslissend of adviserend? Zijn ze een bestuursorgaan? Zo ja, 'verandert' een LAG-lid dan van hoedanigheid als die zelf steun wenst te ontvangen voor de uitvoering van LEADER (dit kan immers mits de scheiding van functies wordt gewaarborgd)?
13. Wat is de LAG juridisch gezien? Is het een rechtspersoon?³
14. Wat is de LOS juridisch? Een avv, beleidsregel?

3 33 lid 2 Vo. 2021/1060: 'hetzij één partner van de groep kiezen die in administratieve en financiële aangelegenheden als hoofdpartner optreedt, hetzij zich verenigen in een gemeenschappelijke rechtsstructuur.'

Curriculum vitae

D.K. (Demy Kimberley) Jongkind, geboren in 1995 te Woerden, behaalde haar bachelor Rechtsgeleerdheid (2017) en masterspecialisatie Staats- en bestuursrecht (2019, *cum laude*) aan de Universiteit Leiden. Naast haar studie volgde Demy aan de Universiteit Leiden het Honours College Law en het Pre-PhD Programme en was zij verbonden als student-lid van het instituutsbestuur Publiekrecht. Tijdens haar masterstudie was Demy aangesteld als student-assistent bij de afdeling Staats- en bestuursrecht van de Universiteit Leiden (2017-2019). Na haar afstuderen begon zij bij deze afdeling als onderwijs- en onderzoeksmedewerker, waarna zij daar van 2020 tot eind 2024 als promovenda werkte aan haar promotieonderzoek. Als promovenda heeft zij naast haar promotieonderzoek verschillende annotaties voor het jurisprudentietijdschrift *AB* geschreven (en in 2021 met haar promotor de AB-prijs voor de beste annotatie ontvangen) en diverse cursussen voor wetenschap en praktijk verzorgd. Ook heeft Demy tijdens haar promotietraject verschillende vakken onderwezen en in 2024 haar basis kwalificatie onderwijs (BKO) behaald. Demy hecht zeer aan contact met de praktijk. Zij was van 2022-2024 lid van de VNG-Adviescommissie Gemeenterecht en sinds de start van haar promotietraject in 2020 betrokken bij het project 'Financieren in netwerken'.

Per 1 december 2024 is Demy werkzaam bij Pels Rijcken. Zij is op 31 januari 2025 tot advocaat beëdigd.

In de boekenreeks van het E.M. Meijers Instituut van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden zijn in 2023-2025 verschenen:

- MI-395 A.H.A. Mohammad, *De normering van academisch ondernemerschap. Perspectieven vanuit het onderwijs(bekostigings)recht, het Europees staatssteunrecht en de academische vrijheid & wetenschappelijke integriteit*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-396 T.L. Masson-Zwaan, *Widening the Horizons of Outer Space Law*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023, ISBN 978 94 6421 977 7
- MI-397 W. Zhang, *Achieving decent work in China. A case study of decent working time*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-398 T.M. Vergouwen, *The effect of directives within the area of direct taxation on the interpretation and application of tax treaties*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-399 R. de Massol de Rebetz, *Beyond the Dichotomy between Migrant Smuggling and Human Trafficking. A Belgian Case Study on the Governance of Migrants in Transit*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-400 W. Ruijs, *Pandbelening*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2023, ISBN 978 94 0011 288 9 (e-book)
- MI-401 C. Sriporm, *Franchising Legal Frameworks. A Comparative Study of the DCFR, US Law and Australian Law Regarding Franchise Contracts*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023, ISBN 978 94 6473 088 3
- MI-402 N. Amin, *State-building, Lawmaking, and Criminal Justice in Afghanistan: A case study of the prison system's legal mandate, and the rehabilitation programmes in Pul-e-charkhi prison*, (diss. Leiden), Den Haag: Eleven International Publishing 2023
- MI-403 J. Tobing, *The Essence of the 1999-2002 Constitutional Reform in Indonesia: Remaking the Negara Hukum. A Socio-Legal Study*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-404 W. Zhang, *Protection of aviation security through the establishment of prohibited airspace*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023, ISBN 978 94 6473 103 3
- MI-405 A.J. Pasma, *Re-entry support from prison-based and community-based professionals*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-406 K.R. Filesia, *Speaking the same language. De invoering van de Anglo-Amerikaanse trust in het Nederlandse recht*, (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2023
- MI-407 H.A. ten Oever, *Zorginkoopovereenkomst*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridische uitgevers 2023, ISBN 978 94 6212 859 0, ISBN 978 94 0011 339 8 (e-book)
- MI-408 F.H.K. Theissen, *Sincerely believing in freedom. A reconstruction and comparison of the interpretation of the freedom of religion and belief on the Canadian Supreme Court, the South African Constitutional Court and the European Court of Human Rights*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023, ISBN: 978 94 6473 247 4
- MI-409 R.M.S. van Es, *The mind in the courtroom. On forensic mental health reports in judicial decision-making about guilt and sentencing in the Netherlands*, (diss. Leiden) Alblasterdam: Ridderprint 2023
- MI-410 I. Kokorin, *Intra-group financing and enterprise group insolvency: problems, principles and solutions*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-411 J.T. Tegelaar, *Single Supervision, Single Judicial Protection? Towards effective judicial protection in Single Supervisory Mechanism Composite Procedures*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-412 A.M.H. van der Hoeven, *Met de vlam in de pijp door Europa. De arbeidssituatie van internationale vrachtwagenchauffeurs: constructies en percepties*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023, ISBN 978 94 6473 266 5
- MI-413 H.T. Vethaak, *Empirical analysis of social insurance, work incentives and employment outcomes*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2023
- MI-414 E. Hutten, *Belastingprofessionals onder maatschappelijke druk. Een Nederlandse casestudie naar reacties op BEPS*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-415 R. Stolk, *Procederende belangenorganisatie in de polder. Een interdisciplinair perspectief op de toegang tot de rechter*, (diss. Leiden), Zutphen: Uitgeverij Paris 2024

- MI-416 A. Sarris, *International law and governance of the Arctic in an era of climate change*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024, ISBN 978 94 6473 382 2
- MI-417 F. Heitmüller, *Combatting tax avoidance, the OECD way? The impact of the BEPS Project on developing and emerging countries' approach to international tax avoidance*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-418 F.I. Kartikasari, *Mining and environmental protection in Indonesia: Regulatory pitfalls*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024, ISBN 978 94 6473 462 1
- MI-419 S.H. Starrenburg, *Striking a balance between local and global interests. Communities and cultural heritage protection in public international law*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-420 D. Stefoudi, *Legal and policy aspects of space big data. Legal implications of the use of large amounts of space data – Regulatory solutions and policy recommendations* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024, ISBN 978 94 6473 479 9
- MI-421 S. Pouloupoulou, *Towards the establishment of a new International Humanitarian Law compliance mechanism. Lessons learned from monitoring systems within the International Humanitarian and Human Rights Law frameworks*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-422 M. Aalbers, *De werking van algemene belangenafwegingen in het Europese staatssteunrecht. Tussen verbod en verenigbaarheid?*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-423 J.M. Elbers, *Reward Systems in Prison*, (diss. Leiden), Alblasterdam: Ridderprint 2024
- MI-424 Z. Tian, *Legal Aspects of Active Debris Removal (ADR): Regulation of ADR under International Space Law and the Way Forward for Legal Development*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-425 J.P. Cnossen, *Wisselwerking tussen gemeen en bijzonder materieel strafrecht. Een analyse en waardering in het licht van de beginselen van codificatie, schuld en legaliteit*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2024, ISBN 978 94 6212 967 2, ISBN 978 94 0011 466 1 (e-book)
- MI-426 L.B. Louis, *Towards Better Policing. Achieving Norm Internalization and Compliance with Persuasively Designed Technology*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024, ISBN 978 94 6473 559 8
- MI-427 J.P. Loof & R.A. Lawson (red.), *Diverse mensen en gelijke rechten anno 2024. Essays ter gelegenheid van het emeritaat van prof. Titia Loenen als hoogleraar Mensenrechten en diversiteit*, Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 2024, ISBN 978 90 6750 070 8
- MI-428 Y. Shi, *Labour Regulation of International Aviation. A Crawl-Walk-Run Approach in International Law*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024, ISBN 978 94 6473 588 8
- MI-429 I.S. Ouwehand, *Toetsing van deskundigenadviezen door de bestuursrechter*, (diss. Leiden), Zutphen: Uitgeverij Paris 2024, ISBN 978 94 6251 362 4
- MI-430 P.L. Koopmans, *Essays on the Economics of Household Finance and Social Insurance*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-431 N.U. van Capelleveen, *Radicalisering bij minderjarigen en overheidsingrijpen. Over de interactie van rechtsgebieden en een kinder- en mensenrechtenconforme inzet van juridische instrumenten*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom 2024, ISBN 978 94 6212 009 9, ISBN 978 94 0011 504 0 (e-book)
- MI-432 A.B. Muñoz Mosquera, *The North Atlantic Treaty Organization. An International Institutional Law Perspective*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2024
- MI-433 S. Vandenbroucke, *Navigating Corporate Responsibility in Global Supply Chains using Codes of Conduct*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2025
- MI-434 B.N. van Ganzen, *Dynamism and Democracy. Essays on the Fiscal Social Contract in a Globalised World*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2025
- MI-435 M. Michels, *Meerouderschap en het erfrecht. Een onderzoek naar de erfrechtelijke positie van het kind en zijn ouders in een intentioneel meeroudergezin*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2025
- MI-436 D.K. Jongkind, *Netwerksubsidies. Een onderzoek naar de wijze waarop samenwerking in subsidierelaties binnen het bestuursrecht kan worden vormgegeven*, (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2025, ISBN 978 90 1318 051 0